

## על הגבר החושש מנשים חזקות

### שיחה עם ד"ר רבקה נרדי

הגבר הפסיבי והנמנע, תופעה ההולכת ומתרחבת בעקבות התעצמותן של נשים, הוא אחד מכוכבי ספרה החדש של דר' רבקה נרדי, "נשים חסרות מנוח" (הוצאת פרדס, 2007).

נרדי, מטפלת פרטנית וזוגית שהוציאה עוד שמונה ספרים אחרים בנושאי יחסים בין המינים, גורסת שהמושג "אישה חזקה", הוא מאוד מתעתע. "בעיני נשים זה אומר אישה שיש לה חופש מסוים בחייה, שהיא אסרטיבית, שיודעת לטפל בענייניה. כשגבר שומע את המושג, (לא כל גבר, כמובן) הוא חווה דבר אחר לגמרי. בעיניו זו אישה שרוצה יותר מדי, שרואה את פגיעותו, חולשותיו, כישלונותיו. זו אישה שעלולה להזיק לו ולשלוט בו וגם לנטוש אותו.

"ואז מתחיל מחול השדים. הוא חושש שלא יידע לעמוד מולה, כי אחד הדברים שקשים לגברים מהזן הפאסיבי, זה להיות אסרטיביים, במובן הטוב של המלה, מול אישה. כאשר היא באה בטענות, (ורשימת טענותיהן של נשים מודרניות היא ארוכה למדי), על היעדרותו מענייני הבית, ומתלוננת: 'קשה לי', 'לא נעים לי' והוא, במקום להקשיב ואולי להגיב בהבנה, כועס ומתנפל על כפזית הטובה, או שותק.

"הוא לא עונה ולא מתווכח. הוא נמנע, מתחפר בבועה שלו. הוא עובד שעות ארוכות ובא הביתה מאוחר. בבית הוא יושב שעות מול המחשב, שם הוא חווה שליטה מסוימת על הדברים, כולל סקס וירטואלי. הוא בורח למקומות שבהם הוא לא תתעמת איתו ותעמיד אותו מול מחדליו בעיניה, וגם בעיניו, והעיקר שלא "תפעיל" אותו, שלא תגיד לו מה לעשות".

הגבר הנמנע הוא כזה שלא ממהר מלכתחילה להתחתן, או להתחייב על קשר יציב. "הוא בא והולך והוא לא אומר בדיוק למה. הוא עשוי להיות בחור עדין ופגיע, מאוד נחמד וגם נוח להיעלב ולהסתגר. לעתים הוא מהסס ולא ממש מתמסר לאהבה או לקשר, כי הוא חושש שאם יתמסר ילקח ממנו משהו. אולי עצמיותו הפגיעה, שהרי הסכנה הגדולה ביותר היא השתלטותה עליו".

#### מה האינטראקציה עם גבר כזה עושה לנשים?

"קשה מאוד לנשים עם סוג זה של גברים בעיקר בשל תחושת ההונאה שהן חוות. לכאורה בחור נחמד ושקט אך בפועל זה אדם שהיא לא יודעת איך להגיע אליו, מה גם שהוא מראה לה כמה היא שתלטנית, סוג של "מפלצת". זה פוגע בתדמית הנשית והאנושית שלהן. הן, לטעמן, בסך הכול אומרות מה חסר להן, מה הן רוצות. הן מבקשות התייחסות, נאמנות, שיתוף פעולה. הן רוצות קשר דיאלוגי, קשה להן שהוא מסתגר בבועתו. הבעיה היא, שרשימת הדרישות הולכת וגדלה, ככל שהגבר פחות נענה. זה סוג של ריקוד נורא בו היא "הרודפת", המנסה לגעת בו והוא "הנרדף", הנמלט ממנה. האישה נכנסת למצב של תסכול, זעם וייאוש. היא לא מבינה למה הוא כל כך חושש ממנה, למה הוא לא איתה, למה הוא נסוג".

כדי להמחיש טוב יותר את הדברים, נרדי מגייסת דימויים מעולם הדגה. (ראו ספרם המשותף של הזוג נרדי "להיות דולפין", מודן, 2006). "אני קוראת לסוג הזה של גבר, "סרדין". הוא נוטה ל"הסתרדף" מול אשה שהוא תופס אותה כ"כרישה", כלומר אחת שהולכת לבלוע אותו, אחת שכל הזמן רוצה ממנו דברים וכל הזמן יש לה מה לומר. העניין הוא, שככל שהוא יותר סרדין, היא נהיית יותר כריש. הוא מקבל הצדקה לכך שהיא אישה טורפת והיא לא מבינה איך היא הגיעה למצב הזה".

#### מאיפה נובע הפחד הזה של גברים מנשים?

"זה פחד עתיק יומין. רק שבעידן הזה הוא יוצא לאור אולי משום שהגבר מרגיש יותר "שקוף" בנוכחותה של אשה חזקה ודעתנית. כדי לחוש את גבריותו הוא חייב להדוף את השליטה הנשית, קודם כול של אימו (וזאת הוא עשה בהצלחה או הצלחה חלקית עוד בימי נעוריו) ובגרותו – מהאשה שאיתו, מנשים בכלל. כאשר האשה מדברת איתו בטון קשה ואומרת באופן ברור מה היא רוצה זה פוגע בנקודות התורפה שלו – הוא מרגיש כמו "ילד"... לא פלא שגברים רבים מחפשים את האישור לגבריותם במקומות אחרים, כולל בחורות צעירות, או נערות ליווי, או סרטי פורנו".

**במצב עניינים כזה, איך בכל זאת נוצר קשר בין גברים לנשים?**

"רוב הגברים, כמו רוב הנשים מחפשים קשר וזה טבעי ואנושי. הגבר, "הבחור הטוב" נגרר פחות או יותר לקשר מחייב כי בסופו של דבר זו הנורמה, בעיקר אם הוא עבר את גיל השלושים והוא לא רוצה לחיות בשוליים. אם הוא מודע לעמדתו הפאסיבית הוא יכול לתקן אותה מלכתחילה ולאמץ לעצמו גישה יותר אסרטיבית שתאפשר לו לבטא את עצמו באופן ישיר והוגן ביחסיו עם בת זוגו. אם לא הוא עלול להישאב למצב שתיארנו קודם.

ואז הוא ישתדל לתת בבית את מה שהוא יכול, אבל להשאיר לאשתו לנהל את העניינים: את הצד האסתטי של הבית, הצד החברתי, חינוך הילדים, סגנון החיים ומה לא. הוא בקושי מתערב וגם מגיע מאוחר מהעבודה כך שמתקבעת נורמת זוגית בה האשה "עושה הכול". המחיר יקר: הוא לאט לאט עלול להרגיש לא שייך לא רלבנטי. במקרים קיצוניים הוא עלול לקום ולעזוב יום אחד או לחילופין לפתח תלות עמוקה באשתו. יש שיבחרו בהיעדרות פסיכולוגית. הם נמצאים ולא נמצאים... ויש כמובן זוגות רבים שנשארים ביחד, מזדקנים ביחד. אולי זה כבר נוח לשניהם. הוא מקבל ממנה שירותים ביתיים אבל בתוכו הוא עלול להרגיש כבוי ואפילו מדוכא. היא מתנחמת במסגרת המשפחתית אך מחפשת פעילות בחוץ: הולכת לחוגים, לומדת ומתנדבת ומנסה לעורר אותו שימצא ענין, אבל לא תמיד זה קורה. גברים רבים בשלב זה של חייהם, בעיקר אחרי פרישתם לגימלאות, עלולים להישאב לעמדה עוד יותר פאסיבית, אם כי יהיו גם שיגלו את עצמם ויתעוררו לחיים בעיקבות פעילות שתלהיב אותם".

#### **כלומר, הפסיביות והנמנעות יכולות לבוא גם מטעמי נוחיות?**

"כן, הרבה גברים בוחרים באופציה הזאת גם מטעמי נוחיות ולא רק פחד. אם אני לא עונה לה, לא יהיה ריב והערב יעבור בשקט. להביע את הרצונות שלך זה מעורר גלים, בן הזוג לא מוחא כפיים".

#### **ואיך משנים את זה?**

"אנחנו חיים היום במציאות מורכבת לשני המינים. מנקודת מבטם של גברים ר קשה לממש את הגבריות בתנאים החדשים שנוצרו בין המינים, אבל גברים שרוצים, שמודעים לעצמם יכולים לעשות שינוי - במקום להיות טורף או נטרף, להגיע למקום של דיאלוג, לצאת מיחסי הכוח ליחסי שוויון וכבוד. להגיד 'אני שומע', להתייחס, לנהל משא ומתן. להודיע כשמשוהו לא מתאים לו ולנסות להגיע לעמק השווה. זוגיות יכולה להיות יותר עשירה ממה שהיא בהרבה בתים. היא יכולה להיות דבר מתגמל, אבל אם צד אחד פוחד מהצד השני זו לא זוגיות, אלה יחסי כוח".